

בש"פ 1673/14 - הלל גורן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1673/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: הלל גורן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט י' בן-חמו) בתעמ"י 5717-03-14 מיום 4.3.2014

בשם המבקש: עו"ד איברהים סלימאן

החלטה

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט י' בן חמו) אשר דחה ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום (כב' סגן הנשיא ח' סבאג) שהורה על הארכת מעצרו של המבקש עד היום בשעה 14:00, מכוח הצהרת תובע שניתנה לפי סעיף 17(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

1. המבקש נעצר ביום 27.2.2014 בחשד לביצוע עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי הנטען, יומיים קודם לכן, ביום 25.2.2014, ירד המבקש מרכבו והכה אדם אחר שהיה ברכב, וכתוצאה מכך גרם לו לחבלות שדרשו קבלת טיפול רפואי.

עמוד 1

2. ביום 28.2.2014 הורה בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת ש' נאשף-אבו אחמד) על הארכת מעצרו של המבקש עד ליום 2.3.2014, משנמצא כי קיים חשד סביר כי המבקש עבר את העברות שבנדון; כי קיים יסוד סביר לחשש שהחשוד יסכן את בטחונו של אדם, את בטחון הציבור או את בטחון המדינה (סעיף 13(א)(2) לחוק המעצרים); וכי קיים יסוד סביר לחשש ששחרור המבקש יביא לשיבוש הליכי חקירה או משפט (סעיף 13(א)(1) לחוק המעצרים). ערר שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בנצרת - נדחה (כב' השופט ע' עיילבוני), תוך שבית המשפט ציין מהחומר שנאסף בתיק החקירה עולה, כי יש צורך להשלים את החקירה לא רק בחשד לעבירה של תקיפה הגורמת חבלה, אלא אף בהקשר של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה.
3. ביום 2.3.2014 ביקשה המשיבה להאריך את מעצרו של המבקש ביום נוסף, לשם השלמת החקירה. בית משפט השלום בנצרת (כב' סגנית הנשיא ל' יונג-גפר) נענה לבקשה. נקבע, כי נוכח טיב המעשים המיוחסים למבקש קמה כלפיו חזקת מסוכנות אשר לא נסתרה, וכי לא ניתן להסתפק בשלב זה בחלופת מעצר. אשר על כן הוארך מעצר המבקש עד ליום 3.3.2014 בשעה 12:00. המבקש ערר גם על החלטה זו, ערר אשר נדחה בהחלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט י' בן-חמו).
4. ביום 3.3.2014 הוגשה בעניינו של המבקש הצהרת תובע מכוח סעיף 17(ד) לחוק המעצרים, בגדרה נטען כי יש מקום לכאורה להגשת כתב אישום נגד המבקש ולבקש את הארכת מעצרו עד לתום ההליכים. בית משפט השלום בנצרת (כב' סגן הנשיא ח' סבאג) נעתר למבוקש. בית המשפט ציין כי מעיון בחומר החקירה עולה כי אף שהמבקש נעדר עבר פלילי, המעשים המיוחסים לו מלמדים על מסוכנות, ומצדיקים היעדרות לבקשה. משכך, הוארך מעצר המבקש עד היום, 5.4.2014, בשעה 14:00. המבקש ערר אף על החלטה זו, וכיוון עררו לטענה כי בית המשפט לא בחן בעניינו חלופת מעצר. בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט י' בן-חמו) דחה את הערר. נקבע כי אף שאין חולק על כך שבכל אחד משלבי החקירה והמעצר של חשוד ונאשם על בית המשפט לשקול חלופת מעצר, בענייננו, מן העורר נשקפת מסוכנות; מדובר בעבירות חמורות; קיימת עילת מעצר; ואף קיימת עילה לבקש את מעצרו עד לתום ההליכים.
5. מכאן הבקשה שלפניי, שהוגשה היום בסמוך לשעה 10:00. המבקש טוען כי יש להעניק לו רשות ערר, מן הטעם שעניינו מעלה מספר שאלות משפטיות עקרוניות, שעיקרן השאלה האם ראוי בית המשפט, במסגרת סעיף 17(ד) לחוק המעצרים, להורות על הארכת מעצרו של אדם מבלי להידרש לשאלת חלופת המעצר. לגופו של עניין טוען המבקש כי עניינו אינו בא בקהלם של אותם מקרים שבהם חלופה לא תסכון. על כן, עותר המבקש לשחררו, ולחלופין להחזרת הדין לבית המשפט קמא לשם בחינת חלופת מעצר בעניינו.
6. לאחר עיון בבקשה ובצרופותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. כידוע, המבקש לערר על החלטת מעצר של בית משפט מחוזי נדרש לקבלת רשות מבית משפט זה (סעיף 53 לחוק המעצרים). אמת המידה הנוהגת בעניין בקשות אלה דומה במהותה לזו שנקבעה בבר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)). על המבקש רשות לערר להוכיח כי עניינו מצריך הכרעה בסוגיה בעלת חשיבות ציבורית או משפטית נכבדה, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים לבקשה (בש"פ 562/13 עאצי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.1.2013)). בצד זאת, חריגה מאמת המידה האמורה אפשרית במקום שבו קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת (בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (17.4.2011)). בענייננו, לא מצאתי עילה למתן רשות ערר. שאלת חובתו של בית המשפט לבחון חלופת מעצר טרם הגשת כתב אישום, כאשר שוהה עציר במעצר מכוח סעיף 17(ד) לחוק המעצרים - לאו שאלה היא. עניין זה נדון בעבר בפסיקתנו, תוך שנקבע כי ככלל, אף שבשלב זה אין מקום להידרש לתסקירי מעצר ולבחינה מעמיקה ביותר של אפשרות השחרור לחלופת מעצר, עדיין על בית המשפט לבחון

האם אין לכאורה דרך פוגענית פחות באמצעותה ניתן להשיג את מטרות המעצר (בש"פ 941/08 וייספיש נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.2.2008)). לכך אוסיף כי סעיף 13(ב) לחוק המעצרים משמיע, כי אין לצוות על מעצר לפני הגשת כתב אישום אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של קביעת ערובה ותנאי ערובה, שפגיעתם בחירותו של החשוד פחותה. סעיפים 13 ו-17(ד) מצויים שניהם בסימן ג' של פרק ב' לחוק המעצרים, שעניינו מעצר חשודים בצו שופט. האחד, סעיף 13, עוסק, כפי כותרתו, ב"עילות המעצר לפני הגשת כתב אישום"; השני, סעיף 17, מוסיף וקובע תנאים המתייחסים ל"מעצר לפני הגשת כתב אישום". מבנה זה מלמד כי הסייג האמור יפה גם לאמור בסעיף 17. מסקנה זו מתחייבת גם מבחינה מהותית של חוק המעצרים. הואיל וקיימת חובה לבחון קיומה של חלופת מעצר כבר בשלב "מעצר הימים", הרי שכאשר עסקינן ב"מעצר גישור" מכוח סעיף 17(ד) לחוק המעצרים - מעצר המבוצע בתקופת זמן מאוחרת יותר, שבין תקופת המעצר לצרכי חקירה ובין מועד הגשת כתב האישום - חלה חובה כזו מקל וחומר.

7. בענייננו, בתי המשפט דלמטה היו ערים לחובתם זו, אך מצאו כי מעשיו של המבקש מעידים על מסוכנות שלא ניתן לאיינה בחלופת מעצר. בנסיבות אלו, המחלוקת היא יישומית באופיה ואינה מגלה עילה למתן רשות ערעור. לכך יש להוסיף כי מעצרו של המבקש נושא הבקשה לפני עומד להסתיים.

הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, ג' באדר ב' התשע"ד (5.3.2014).

שופט